

لشکر



# اعتیاد

سبب شناسی، پیشگیری و درمان

دکتر مسیب یارمحمدی واصل

دانشیار روانشناسی دانشگاه بوعلی سینا

فاطمه قنادی

کارشناسی ارشد روانشناسی بیمارستان فاطمیه همدان

عنوان و نام پدیدآور	سروشناسه
ویراستار علمی حسین محققی.	اعتباد سبب‌شناسی پیشگیری و درمان/مسیب یارمحمدی‌واصل، فاطمه قنادی
مشخصات نشر	همدان: دانشگاه بوعالی سینا، انتشارات، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	ص: جدول، مصور، نمودار.
شابک	۹۹۰۰۰۹۷۸-۳۱۲-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیضا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۳۴۹ - ۳۳۹
موضوع	اعتباد -- سبب‌شناسی
موضوع	Drug addiction -- Etiology
شناسه افزوده	قنادی، فاطمه، ۱۳۶۴ -
شناسه افزوده	محققی، حسین، ۱۳۵۲، ویراستار
شناسه افزوده	دانشگاه بوعالی سینا. انتشارات
رد بندی کنگره	HV580.1
رد بندی دیوبی	۲۹۲/۳۶۲
شماره کتابشناسی ملی	۸۵۲۸۷۳۷



عنوان: اعتباد؛ سبب‌شناسی، پیشگیری و درمان

مؤلف: دکتر مسیب یارمحمدی‌واصل، فاطمه قنادی

ویراستار علمی: دکتر حسین محققی

ویراستار ادبی: سهیلا خانی

طراح جلد و صفحه آرای: مهندس فاطمه خانی

ناشر: مرکز نشر دانشگاه بوعالی سینا

مدیر مرکز نشر: دکتر محمدجواد یداللهی فر

چاپخانه: روش

صفحه و قطعه: ۱۳۰ و زیری

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۹۹۰۰۰۰ ریال

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰

شماره کتاب: ۴۹۰-الف

شاتک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۲۸-۳۴۱-۳

#### کلیه حقوق برای مرکزنشر دانشگاه بوعالی سینا محفوظ است

مراکز فروش در همدان: ۱. دانشگاه بوعالی سینا، مرکزنشردانشگاه تلفکس: ۰۸۱۱-۸۲۹۱۲۷۶

۲. خیابان شهید حسین فهمیده، روبروی پارک مردم، فروشگاه مرکزنشر

۳. خیابان مهدیه روبروی خانه معلم- انتشارات دانشجو

نمایندگی فروش در تهران: ۱. موسسه کتابیران، میدان انقلاب، خیابان لیافی نژاد غربی (بعد از چهار راه کارگر جنوبی)، بعد از فروشگاه شیلات، پلاک ۲۳۷

تلفن: ۰۶۶۹۲۶۶۸۷-۶۶۴۲۳۴۱۶

۲. نویرداران، میدان انقلاب، خیابان لیافی نژاد، بین ۱۲ فروردین و اردیبهشت، پلاک ۲۰۶ تلفن: ۰۶۶۴۱۱۷۳-۰۹۶۴۹۴۴۰۹

## فهرست مطالب

### صفحه

پیشگفتار.....

### **فصل اول: کلیات اعتیاد**

۱	اعتیاد چیست؟.....
۲	معیارهای تشخیص اعتیاد.....
۳	معیارهای تشخیص سوء مصرف مواد.....
۴	معیارهای DSM-5 برای اختلال وابستگی به مواد شامل موارد زیر است:.....
۵	مراحل یا روند مصرف مواد.....
۶	همه گیر شناسی اعتیاد.....
۹	علائم مصرف مواد.....
۹	علائم جسمانی.....
۱۰	علائم روانی.....
۱۱	علائم اجتماعی - اقتصادی.....

### **فصل دوم: انواع مواد**

۱۳	انواع مواد، آثار و عوارض مصرف مواد.....
۱۴	صرف سیگار.....
۱۹	تریاک.....
۲۱	مورفین.....
۲۲	هروئین.....
۲۳	کراک.....
۲۴	حشیش (علف، بنگ، جرس و سیگاری).....
۲۵	اعتیاد به گل، علف یا ماری جوانا.....
۲۷	آمفتابین ها.....
۲۸	کوکائین.....
۲۹	شیشه یا کریستال.....
۳۰	اکستازی.....
۳۲	ال. اس. دی LSD.....
۳۳	تمجیزک و نورجیزک.....
۳۴	الکل.....

۳۴	استروئیدهای آنابولیک
۳۷	مواد استنشاقی
۳۸	داروهای روانگردان
۳۸	فن سیکلیدین‌ها (PCP)
۳۹	کدئین
۴۰	دیفنوکسیلات
۴۰	ترامادول
۴۰	ریتالین
۴۱	متادون
۴۴	روش‌های مصرف مواد

### **فصل سوم: عوامل مؤثر بر اعتیاد**

۴۹	نظریه‌های اعتیاد
۴۹	نظریه عوامل عصبی - شیمیابی
۵۳	نظریه‌های روان پویایی
۵۴	نظریه‌های رفتاری
۵۵	نظریه‌های شناختی
۵۶	نظریه‌های اجتماعی
۵۷	نظریه کنترل اجتماعی
۵۸	عوامل خطرساز مؤثر بر اعتیاد

### **فصل چهارم: پیشگیری از اعتیاد**

۸۹	پیشگیری از مصرف مواد
۸۹	راهبردهای کاهش عرضه
۸۹	راهبردهای کاهش تقاضا
۹۰	انواع پیشگیری از مصرف مواد
۹۱	استراتژی‌های پیشگیری از اعتیاد
۹۱	اشکال مختلف استراتژی‌های پیشگیری از اعتیاد
۹۲	فعالیت‌های پیشگیری متمرکز بر فرد
۹۲	فعالیت‌های متمرکز بر مقترنسازی یا قادرسازی فردی و خانوادگی
۹۳	فعالیت‌های پیشگیری متمرکز بر آگاه سازی و آموزش والدین
۹۳	فعالیت‌های پیشگیری متمرکز بر مدرسه و آموزشگاه

۹۶.....	فعالیت‌های پیشگیری والدین متمرکز بر نوجوانان و همسالان.....
۹۶.....	فعالیت‌های پیشگیری از طریق رسانه‌ها.....
۹۷.....	فعالیت‌های پیشگیری متمرکز بر محل‌های کار.....
۹۷.....	فعالیت‌های پیشگیری مبتنی بر اجتماع.....
۹۷.....	فعالیت‌های پیشگیری مبتنی بر دین و مذهب.....
۱۰۰.....	برنامه‌های پیشگیری از اضطراب و افسردگی.....
۱۰۰.....	فعالیت‌های پیشگیری بر اساس آموزش مهارت‌های زندگی.....
۱۰۴.....	آموزش مهارت خود کنترلی و مقاومت در مقابل فشارهای دوستان یا مهارت نه گفتن.....
۱۰۵.....	روش‌های به اطاعت وا داشتن و فشارهای دوستان.....
۱۰۸.....	مهارت نه گفتن چیست؟.....
۱۰۹.....	روشهای تقویت مهارت‌های نه گفتن.....
۱۱۲.....	فعالیت‌های پیشگیری از طریق آموزش همسالان.....
۱۱۲.....	فعالیت‌های پیشگیری مبتنی بر رویکرد تغییر نگرش یا تغییر باورهای پیش اعتیادی نوجوانان.....
۱۱۳.....	آموزش این تفکر به نوجوانان که با احتمال ۸۰-۹۰ درصد با یک بار مصرف معتاد خواهد شد.....
۱۱۴.....	رویکرد مبتنی بر آگاهسازی و برانگیختن مردم از طریق ایجاد ترس و وحشت.....
۱۱۵.....	ایجاد دلبستگی و تعلق.....
۱۱۵.....	گسترش فعالیت‌های جانشین برای نوجوانان.....
۱۱۶.....	رویکرد شناخت افراد در معرض خطر و انجام اقدامات لازم.....
۱۱۹.....	رویکرد شناخت عوامل محافظت کننده در مقابل اعتیاد.....
۱۲۰.....	عوامل خطر و محافظ فردی مصرف مواد.....
۱۲۱.....	عوامل خطر و محافظ خانوادگی مصرف مواد.....
۱۲۲.....	عوامل خطر و محافظ اجتماعی مصرف مواد.....
۱۲۳.....	عوامل محافظ گروه همسالان، مدرسه و دانشگاه.....
۱۲۴.....	فعالیت‌های پیشگیری متمرکز بر آموزش و ایجاد مهارت تاب‌آوری.....

### **فصل پنجم: پیشگیری متمرکز بر دوره نوجوانی**

۱۲۷.....	پیشگیری متمرکز بر دوره نوجوانی.....
۱۲۹.....	فرایند کسب هویت در دوره‌ی نوجوانی.....
۱۳۲.....	خصوصیات اصلی دوره نوجوانی از نظر دیوید الکایند.....
۱۳۴.....	خصوصیات دوره نوجوانی.....

## فصل ششم: پیشگیری متمرکز بر مهارت‌های والدین

۱۳۹.....	پیشگیری متمرکز بر آموزش مهارت‌های والدینی
۱۴۲.....	مهارت نظارت والدین
۱۴۲.....	باورهای اشتباه والدین از نظارت
۱۴۳.....	پیامد نبود نظارت بر رفتار فرزندان
۱۴۳.....	انواع فعالیت‌های نظارتی والدین
۱۴۵.....	نظارت فعال و نظارت منفعل
۱۶۴.....	دانش نسبت به سبک‌های فرزند بروزی
۱۶۵.....	والدین سهل‌گیر و بی تفاوت
۱۶۶.....	والدین سختگیر و مستبد
۱۶۸.....	والدین طردکننده و بدون توقع
۱۶۸.....	والدین مقدر و قاطع
۱۷۰.....	والدین با سبک توجه بیش از حد
۱۷۲.....	سبک دلبستگی ایمن
۱۷۳.....	سبک دلبستگی نا ایمن دوسوگرا
۱۷۴.....	سبک دلبستگی نا ایمن اجتنابی

## فصل هفتم: درمان اعتیاد

۱۷۹.....	درمان اعتیاد
۱۷۹.....	درمان‌های دارویی اعتیاد
۱۸۰.....	درمان با متادون
۱۸۱.....	درمان با نالترکسون
۱۸۲.....	درمان با بوپره نورفین
۱۸۲.....	کاهش آسیب اعتیاد
۱۸۴.....	اصول کاهش آسیب
۱۸۴.....	اجزاء برنامه کاهش آسیب
۱۸۵.....	درمان‌های روانشناختی اعتیاد
۱۸۶.....	طرح درمان
۱۸۶.....	باورهای ممانعت کننده از درمان
۱۸۷.....	باورهای هدایت کننده به درمان
۱۸۷.....	آموزش خانواده

شناخت مشکلات شایع خانواده های اعتیاد.....	۱۸۷
شناخت تأثیر اعتیاد بر خانواده.....	۱۸۸
تأثیر اعتیاد بر همسر فرد در نتیجه تأثیر بر طلاق.....	۱۸۸
شناخت تأثیر اعتیاد والدین بر فرزندان.....	۱۸۹
مصاحبه انگیزشی.....	۱۹۰
مؤلفه های مصاحبه انگیزشی.....	۱۹۱
ایجاد امید به بهبودی و درمان در مراجع.....	۱۹۱
از بین بردن مقاومت های مراجع.....	۱۹۲
مراحل تغییر یا بهبودی.....	۱۹۳

#### **فصل هشتم: انجمن معتادان گمنام**

انجمن معتادان گمنام (NA).....	۱۹۷
دوازده قدم معتادان گمنام.....	۲۰۰
سنت های دوازده گانه معتادان گمنام.....	۲۰۵

#### **فصل نهم: اجتماع درمان مدار TC**

اجتماع درمان مدار TC.....	۲۲۹
تاریخچه اجتماع درمان مدار TC.....	۲۳۲
ب) فرد معتاد از دیدگاه TC.....	۲۳۳
ج) بهبودی از دیدگاه TC.....	۲۳۵
وظایف تیم درمان در TC.....	۲۴۱
محیط فیزیکی TC.....	۲۴۲
ظرفیت TC.....	۲۴۳
برنامه روزانه در TC.....	۲۴۳
ساختار اجتماعی.....	۲۴۴
فرایند درمان در TC.....	۲۵۵
جلسات صبحگاهی.....	۲۶۳

#### **فصل دهم: پیشگیری از عود اعتیاد**

فرآیند عود اعتیاد.....	۲۷۱
اندیشه عود.....	۲۷۱
عود کامل اعتیاد.....	۲۷۳
برای پیشگیری از عود چگونه رفتار کنیم؟.....	۲۷۴

برنامه دهگامی پیشگیری از عود ..... ۲۷۷	
<b>فصل یازدهم: شناخت درمانی و طرحواره درمانی اعتیاد</b>	
شناخت درمانی و طرحواره درمانی اعتیاد ..... ۲۸۳	
مراحل شناخت درمانی ..... ۲۸۵	
انواع طرحواره های ناکارآمد اولیه ..... ۲۹۳	
مراحل طرحواره درمانی ..... ۲۹۷	
<b>منابع</b>	
منابع فارسی ..... ۳۰۹	
منابع لاتین ..... ۳۱۶	